

T.C.

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ

TOPLUMSAL DUYARLILIK PROJELERİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

“Bilim Adamlarımızı Tanıyalım”

Proje Kodu: 6046402C9BB3A

SONUÇ RAPORU

Proje Yürütücüsü:

Dr. Öğr. Üyesi Fikrullah ÇAKMAK

İlahiyat Fakültesi

Ağustos, 2021
ERZURUM

iÇİNDEKİLER

iÇİNDEKİLER.....	2
ÖNSÖZ.....	3
ÖZET.....	5
ABSTRACT	6
MATERYAL VE YÖNTEM.....	6
PROJE UYGULAMASINA AIT GÖRSELLER	8
SONUÇLAR	28

ÖNSÖZ

Müslüman bilim adamları tarih sahnesinde astronomi, tıp, matematik gibi birçok dalda büyük hizmetler etmişlerdir. Yazmış oldukları eserlerle insanlığa önemli katkılar sağlamışlardır. Dönemlerinde yapmış oldukları çalışmalarla bilime ve tekniğe yön vermişlerdir. Ancak özellikle son yüzyılda İslam dünyasının teknolojik açıdan geri kalması yapılan çalışmaların unutulmasına yeni nesiller tarafından bilinmemesine sebep olmuştur.

Bir milletin geçmişini bilmesi milli birlik ve beraberlik duygusunu geliştiren en önemli unsurdur. Gelecek nesillerin yarına hazırlanabilmesi ancak atalarının dünyaya sunmuş oldukları katkılarının bilinmesiyle mümkündür. Bu noktada eğitim kurumları yeni nesillere tarihini öğretmeyi hedef edinmiştir. Ancak bazen bu çalışmalar eksik kalmakta veya yeterli düzeye ulaşamamaktadır. Bu nedenle eğitim faaliyetine dışardan destek veren kişi ve kurumların öğrencilere tarihini, kültürünü, medeniyetini anlatacak çalışmalar yapması elzemdir.

ÖZET

"Bilim Adamlarımızı tanıyalım" projesi ile Sıddık Tivnikli Hafız İmam Hatip Ortaokulu 5-6-7. sınıf öğrencilerinden oluşan gruplara geçmişte İslam dünyasında uygarlığa, bilime hizmet etmiş Müslüman bilim adamlarını tanıtmayı hedeflemektedir. Proje Müslüman bilim adamlarının tanıtıldığı sunumlar, atölye çalışmaları ve gezi şeklinde tasarlanmıştır.

Proje çerçevesinde okul idaresiyle işbirlikli olarak öğrencilere yönelik sunumlar yapılmıştır. İlk olarak "İslam'ın bilme verdiği önem" sunum halinde öğrencilerimize anlatılmıştır. Daha sonra farklı zamanlarda matematik, geometri astronomi, mantık, tıp, felsefe vb. bilim dallarında Müslüman bilim adamlarının katkıları sunumlar halinde alanında uzman üniversite hocalarımız tarafından anlatılmıştır. Daha sonra öğrencilerimizin bilimsel ortamları görmesi amacıyla Atatürk Üniversitesi gezisi yapılmıştır.

Bu proje Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müslüman, bilim adamı, matematik, sunum

ABSTRACT

With the project "Let's get to know our scientists", Siddik Tivnikli Hafiz Imam Hatip Secondary School 5-6-7. It aims to introduce Muslim scientists who have served civilization and science in the Islamic world in the past to groups consisting of primary school students. The project is designed in the form of presentations, workshops and excursions in which Muslim scientists are introduced.

Within the framework of the project, presentations were made to the students in consultation with the school administration. First of all, "Islam's importance to knowledge" was explained to our students in the form of a presentation. Later, at different times, mathematics, geometry, astronomy, logic, medicine, philosophy, etc. The contributions of Muslim scientists in the fields of science were explained in presentations by our expert university professors. Afterwards, a trip to Atatürk University was made in order for our students to see the scientific environments.

This project was supported by Atatürk University Social Awareness projects.

Keywords: Muslim, scientist, math, presentation

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü

Bu çalışma bir Toplumsal Duyarlılık Projesi'dir.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Proje ekibi tarafından 01.04.2021- 30.07.2021 tarihleri arasında Siddik Tivnikli Hafiz İmam Hatip ve Atatürk Üniversitesi yerleşkesinde gerçekleştirilmiştir.

Projenin Uygulanışı

Proje çerçevesinde önce öğrencilerin bilme ve geçmişine olan meraklarını artırmak, onları bu konularda bilgi sahibi kılmak amacıyla okul kütüphanesinde "Bilim ve Müslüman Bilim Adamları" kitaplığı oluşturulmuştur. Bu kapsamda kitaplar alınmıştır.

Projeye başlamadan önce okul yöneticileri ve projeye sunumlarıyla katkı sağlayacak olan Atatürk Üniversitesi öğretim üyeleriyle bir toplantı yapılmış ve projenin çerçevesi belirlenmiştir. Projede sunum yapılacak konular da bu toplantıda belirlenmiştir. Bu toplantıda Müslüman bilim adamlarının geçmişte bilme katkı sağladığı öncelikli alanlar ve isimler belirlenmiştir. Bu alanlar; Matematik, coğrafya, geometri, mantık, felsefe ve tıp. Sunumlarda hayatları ve yaptığı çalışmaları anlatılan Müslüman bilim adamları ise şunlardır: Câbir bin Hayyan, Abdülhamid İbn Türk, Abdülmelik el-Esmâî , Hârizmî, Kindi, Battanî, Farabi, Ebu'l Vefâ el-Bûzcânî , Râzî, İbn-i Sina, İbn-i Heysem, Birûni, Fahreddin Râzî, Cabir bin Eflah, İbn Rüşd, Ferîdüddin Attâr, Şerafeddin el-Tusîü, İbnü'l Cevzî, El-Cezeri, Nasîrüddin Tûsî, Zekeriya el-Kazvinî, İbn Nefis, İbn Battuta, İbn-i Haldun, Aydınlı Hacı Paşa, Sabuncuoğlu Şerefeddin, Ali Kuşçu, Pîrî Reis.

Proje kapsamında belirlenen konular ve isimler farklı tarihlerde üniversitemiz hocaları tarafından öğrencilerin seviyelerine uygun olacak şekilde sunum biçiminde anlatılmıştır. Daha sonra bu sunumlara katılan öğrencilerimizle Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören gönüllü öğrencilerimiz buluşturulmuş onlarla eğlenceli vakitler geçirmişlerdir. Ayrıca bu öğrencilerimiz ortaokul öğrencileriyle birlikte geçmişte ilgilendikleri alanlarda önemli buluşlar yapmış bilim adamlarımızın yapmış olduğu bilim araçları maket modelleme usulüyle öğrencilerimize yaptırılmıştır. Daha sonra ise öğrencilerimizin bilim ortamlarını tanınması ve onlarda bu konuda bir farkındalık oluşması için Atatürk Üniversitesi Mühendislik Fakültesi ve İlahiyat Fakültesi gezileri yapılmıştır.

PROJE UYGULAMASINA AIT GÖRSELLER

Yapılan sunumlardan fotoğraflar

GEZİDEN FOTOĞRAFLAR

SONUÇLAR

Proje kapsamında yapılan çalışmalar sonucunda öğrencilerimizin Müslüman bilim adamları tanınması sağlanmıştır. Ayrıca geçmişimizin insanlığa ne kadar büyük katkı sağladığı öğrencilerimiz tarafından bilinmiş oldu. Bunun yanında yapılan proje ile öğrencilerimizin bilme karşı ilgi ve sevgilerini artırdığımızı düşünmekteyiz. Bu konuda büyük bir farkındalık sağlanmıştır.

Projemizi destekleyerek öğrenci ve öğretmenler için çok önemli bir aktivite ortamı sağladığından dolayı Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Merkezi'ne teşekkür ederiz.